

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 31, ст.338) (Вводиться в дію Постановою ВР N 2953-XII від 28.01.93, ВВР, 1993, N 31, ст.339) (Додатково див. Постанову ВР N 3914-XII від 02.02.94, ВВР, 1994, N 22, ст.146)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 234/94-ВР від 10.11.94, ВВР, 1994, N 46, ст.414

N 557-XIV від 24.03.99, ВВР, 1999, N 19, ст.173

N 3033-III від 07.02.2002, ВВР, 2002,

N 26, ст.176 N 3047-III від 07.02.2002, ВВР, 2002,

N 29, ст.194 N 743-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003,

N 29, ст.233 N 1096-IV від 10.07.2003, ВВР, 2004, N 6, ст.38

N 1528-IV від 19.02.2004, ВВР, 2004,

N 22, ст.317 N 1961-IV від 01.07.2004, ВВР, 2005,

N 1, ст.1 N 2249-IV від 16.12.2004, ВВР, 2005,

N 5, ст.116 N 3370-IV від 19.01.2006, ВВР, 2006,

N 22, ст.184 N 586-VI від 24.09.2008, ВВР, 2009,

N 10-11, ст.137 N 2756-VI від 02.12.2010)

(У тексті Закону слова "дорожньо-транспортна подія" в усіх відмінках і числах замінено словами "дорожньо-транспортна пригода" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Цей Закон визначає правові та соціальні основи дорожнього руху з метою захисту життя та здоров'я громадян, створення безпечних і комфортних умов для учасників руху та охорони навколишнього природного середовища.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Закону України про дорожній рух Закон регулює суспільні відносини у сфері дорожнього руху та його безпеки, визначає права, обов'язки і відповідальність суб'єктів - учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, об'єднань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання (далі - міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади та об'єднань).

Стаття 2. Законодавство про дорожній рух Законодавство про дорожній рух складається з цього Закону та актів законодавства України, що видаються відповідно до нього.

Стаття 3. Державне управління у сфері дорожнього руху Державне управління у сфері

дорожнього руху та його безпеки здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженими на це центральними органами виконавчої влади, органами виконавчої влади в Автономній Республіці Крим, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування. Забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні покладається на Державну автомобільну інспекцію (далі - Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України), яка входить до системи органів Міністерства внутрішніх справ України. (Стаття 3 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Розділ II КОМПЕТЕНЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, ЗАКОНОДАВЧОЇ І ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОБЛАСНИХ, МІСЬКИХ, РАЙОННИХ ТА ІНШИХ МІСЦЕВИХ РАД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ, МІНІСТЕРСТВ, ІНШИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОБ'ЄДНАНЬ

Стаття 4. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері дорожнього руху До компетенції Кабінету Міністрів України у сфері дорожнього руху належить: підготовка проектів законів, нормативних актів з питань дорожнього руху та його безпеки, а також відповідальності за їх порушення на території України; визначення повноважень органів виконавчої влади і управління; формування державних органів управління у сфері дорожнього руху, керівництво їх діяльністю; розробка і затвердження державних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, вимог екологічної безпеки, а також програм координації використання всіх видів транспорту загального користування (автомобільний, залізничний, повітряний, водний); фінансування, керівництво і контроль за виконанням державних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки; координація діяльності міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, об'єднань та місцевого самоврядування у сфері дорожнього руху, а також вимог екологічної безпеки; контроль за виконанням законодавства про дорожній рух; визначення єдиного порядку організації дорожнього руху та його безпеки; встановлення єдиних вимог щодо проектування, будівництва, реконструкції, ремонту, утримання та охорони автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, затвердження програм їх будівництва; встановлення єдиних вимог щодо конструкції та технічного стану транспортних засобів, що експлуатуються в Україні; визначення порядку видачі ліцензій і сертифікатів на здійснення діяльності, пов'язаної з виготовленням, ремонтом і експлуатацією транспортних засобів, перевезеннями вантажів і пасажирів, підготовкою водіїв, будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, іншими видами діяльності, що впливають на безпеку руху; визначення порядку здійснення державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку транспортних засобів, проведення їх державного технічного огляду; (Статтю 4 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) визначення порядку оформлення і видачі погоджень та дозволів, надання інших послуг, пов'язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху, а також визначення розміру плати за оформлення і видачу таких погоджень та дозволів, надання відповідних послуг; (Статтю

4 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) встановлення правил приймання іспитів із знань Правил дорожнього руху і навичок керування транспортними засобами; (Статтю 4 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) встановлення єдиних вимог і затвердження типових навчальних програм для учасників дорожнього руху, формування належної дорожньої культури та організація навчання різних груп населення правил дорожнього руху. (Статтю 4 доповнено абзацом шістнадцятим згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 5. Компетенція органів законодавчої та виконавчої влади Республіки Крим, областей та міст республіканського підпорядкування До компетенції органів законодавчої та виконавчої влади Республіки Крим, областей та міст республіканського підпорядкування у сфері дорожнього руху належить: прийняття нормативних актів з питань дорожнього руху та його безпеки, за винятком тих, що належать до компетенції Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; затвердження регіональних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки; державний нагляд та контроль за дотриманням законодавства про дорожній рух та його безпеку, за діяльністю підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та господарювання щодо планування та виконання заходів з безпеки дорожнього руху, вимог екологічної безпеки; формування фондів для фінансування державних програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки; забезпечення розвитку мережі місцевих автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, їх утримання та охорони; керівництво діяльністю по організації дорожнього руху; організація навчання населення Правил дорожнього руху, проведення виховних заходів серед різних соціально-вікових груп населення щодо його безпеки; організація підготовки та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів і розвиток мережі відповідних навчальних закладів; організація та здійснення заходів для подання медичної допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод та медичного забезпечення безпеки дорожнього руху; організація та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дитячого дорожньо-транспортного травматизму; керівництво роботою по пропаганді безпеки дорожнього руху, вимог екологічної безпеки; контроль за справлянням державних і місцевих податків, зборів та інших обов'язкових платежів у сфері дорожнього руху; організація забезпечення індивідуальних власників транспортних засобів платними стоянками та колективними гаражами; вирішення інших питань дорожнього руху.

Стаття 6. Компетенція міської та районної Ради народних депутатів і міської та районної виконавчої влади До компетенції міської та районної Ради народних депутатів і міської та районної виконавчої влади у сфері дорожнього руху належить: виконання вимог законодавства та рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку; визначення компетенції підвідомчих адміністрацій, що створюються згідно із схемою управління містом чи районом, у сфері дорожнього руху та його безпеки; розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього

руху та його безпеки; формування міських і районних фондів, у тому числі позабюджетних, для фінансування програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки; контроль за організацією навчання різних соціально-вікових груп населення Правил дорожнього руху, планування заходів, пов'язаних із профілактикою його безпеки, та контроль за їх виконанням; контроль за підготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв, технічним обслуговуванням і ремонтом транспортних засобів, забезпеченням розвитку сфери цих послуг; організація дорожнього руху на території міста і району згідно з відповідними генеральними планами, проектами детального планування та забудови населених пунктів, автоматизованих систем керування дорожнім рухом, комплексних транспортних схем і схем організації дорожнього руху та з екологічно безпечними умовами; здійснення та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дитячого дорожньо-транспортного травматизму; проведення роботи по пропаганді безпеки дорожнього руху; організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів; встановлення порядку і здійснення заходів щодо забезпечення охорони транспортних засобів на платних стоянках та в колективних гаражах; керівництво та контроль за діяльністю підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання за виконанням вимог законодавства, рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку; контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадженням заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах; організація системи заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху та контроль за їх реалізацією; накладання у межах своєї компетенції адміністративних стягнень за порушення законодавства у сфері дорожнього руху та його безпеки; керівництво роботою по справлянню податків, зборів та інших обов'язкових платежів у сфері дорожнього руху. Міська та районна Ради народних депутатів мають право розглядати і вирішувати інші питання, які відповідно до чинного законодавства належать до їх відання.

Стаття 7. Компетенція селищної та сільської Ради народних депутатів та їх виконавчих органів До компетенції селищної та сільської Ради народних депутатів та їх виконавчих органів у сфері дорожнього руху належить: забезпечення виконання вимог законодавства та рішень центральних органів державної виконавчої влади України з питань дорожнього руху і його безпеки; розробка, затвердження та виконання місцевих програм безпеки дорожнього руху; створення позабюджетних фондів для додаткового фінансування заходів щодо безпеки дорожнього руху; організація та контроль за діяльністю підприємств з питань дорожнього руху і його безпеки; сприяння створенню на території селищної або сільської Ради народних депутатів підприємств і організацій для надання платних послуг, пов'язаних з підготовкою та підвищенням кваліфікації водіїв, технічним обслуговуванням і ремонтом транспортних засобів; сприяння діяльності по утриманню у безпечному для дорожнього руху стані автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та їх облаштуванню об'єктами сервісу; сприяння організації та здійсненню медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах та інших заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху; проведення серед

різних соціально-вікових груп населення профілактичних заходів щодо безпеки дорожнього руху; навчання населення Правил дорожнього руху; здійснення заходів щодо профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму.

Стаття 8. Компетенція органів територіального громадського самоврядування
Компетенція органів територіального громадського самоврядування у сфері безпеки дорожнього руху встановлюється відповідними місцевими Радами народних депутатів у межах наданих їм цим Законом повноважень, вимог екологічної безпеки.

Стаття 9. Компетенція власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів
До компетенції власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів або уповноважених ними органів у сфері дорожнього руху належить: розробка програм та здійснення заходів щодо розвитку, удосконалення, ремонту та утримання у безпечному для дорожнього руху стані доріг, вулиць та залізничних переїздів, зон відчуження; визначення структур управління, проектування, будівництва та утримання доріг, вулиць та залізничних переїздів; участь у розробці положень про спеціальні структури управління дорожнім рухом; компенсація витрат власникам транспортних засобів, якщо дорожньо-транспортні пригоди сталися з причин незадовільного експлуатаційного утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, за рішеннями судових органів; забезпечення безпечних, економічних та комфортних умов дорожнього руху; організація і здійснення заходів, спрямованих на захист навколишнього природного середовища; забезпечення учасників дорожнього руху інформацією з питань стану аварійності та дорожнього покриття, гідрометеорологічних та інших умов; вирішення питань експлуатації автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів у надзвичайних ситуаціях; передача права на експлуатаційне утримання доріг, вулиць та залізничних переїздів іншим юридичним особам; визначення нормативів та виділення необхідних коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів; передача права на будівництво комунальних та інших споруд, прокладання комунікацій, на захисні роботи і споруди, сервісні споруди та обладнання відповідно до чинного законодавства; проведення робіт по створенню і утриманню придорожніх зелених насаджень та інше; термінове усунення пошкоджень на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах; влаштування місць для зупинок транспортних засобів, стоянок і відпочинку учасників дорожнього руху та створення інших об'єктів дорожнього сервісу; розробка та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів системами термінового зв'язку для виклику міліції, швидкої медичної та технічної допомоги; (Абзац шістнадцятий статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) обладнання доріг, вулиць та залізничних переїздів технічними засобами регулювання дорожнього руху та їх утримання; проведення лінійного аналізу аварійності на підвідомчих автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах; виявлення аварійно-небезпечних ділянок та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і впровадження у таких місцях відповідних заходів щодо удосконалення організації дорожнього руху; погодження

маршрутів перевезення небезпечних, надгабаритних і великовагових вантажів; забезпечення роботи спеціалізованих служб по здійсненню заходів щодо організації дорожнього руху; своєчасне виявлення перешкод дорожньому руху та їх усунення, а у разі неможливості - невідкладне позначення дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами; організація виконання встановлених вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху; вирішення інших питань дорожнього руху згідно з чинним законодавством.

Стаття 10. Компетенція власників транспортних засобів До компетенції власників транспортних засобів належить: здійснення заходів щодо розвитку, експлуатації та утримання транспортних засобів; розвиток мережі навчальних закладів по підготовці та підвищенню кваліфікації водіїв транспортних засобів; організація та здійснення заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху; організація та здійснення заходів щодо захисту навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту; організація та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дорожньо-транспортного травматизму; вирішення питань експлуатації транспорту у надзвичайних ситуаціях; створення за наявності більше п'ятнадцяти одиниць транспортних засобів, що дислокуються в одному населеному пункті, автотранспортного підприємства з відокремленою територією та комплексом відповідних умов, із введенням посад фахівців з безпеки дорожнього руху, відповідальних за зберігання, технічне обслуговування та експлуатацію транспортних засобів. (Статтю 10 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 11. Участь міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади та об'єднань у забезпеченні безпеки дорожнього руху Міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади та об'єднання у межах своєї компетенції забезпечують безпеку дорожнього руху, несуть відповідальність за виконання державних і галузевих програм у сфері дорожнього руху, видають нормативні акти про дорожній рух, що не суперечать законодавству про дорожній рух, сприяють підприємствам, установам та організаціям, що входять до їх складу, у здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення безпеки дорожнього руху. Міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади та об'єднання за дорученням Кабінету Міністрів України можуть виконувати окремі функції міжгалузевого управління у сфері дорожнього руху та його безпеки. У міністерствах, інших центральних органах державної виконавчої влади та об'єднаннях, підприємствах та організаціях, що мають транспортні засоби, при чисельності зайнятих експлуатацією транспортних засобів понад 50 чоловік, вводиться посада фахівця з безпеки дорожнього руху, а понад 500 чоловік - створюється служба безпеки дорожнього руху. Положення про цю службу затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 12. Участь підприємств, установ, організацій у забезпеченні безпеки дорожнього руху, обов'язки посадових осіб у цій сфері

1. Підприємства, установи та організації незалежно від форм власності та господарювання розробляють і здійснюють заходи для забезпечення безпеки дорожнього руху, проводять у трудових колективах профілактичну роботу по дотриманню вимог законодавства про дорожній рух, за згодою з первинними профспілковими організаціями включають до колективних договорів вимоги щодо форм впливу на членів трудового колективу у разі порушення ними обов'язків учасників дорожнього руху, встановлених чинним законодавством про дорожній рух. (Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1096-IV від 10.07.2003)

2. Посадові особи, які відповідають за експлуатацію і технічний стан транспортних засобів, зобов'язані: забезпечувати добір, підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв, здійснювати контроль за станом їх здоров'я і дотриманням режиму праці та відпочинку; забезпечувати належний технічний стан транспортних засобів та дотримання екологічних вимог їх експлуатації; не допускати до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортним засобом відповідної категорії, не пройшли у встановлений строк медичного огляду, перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції; (Абзац четвертий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) не випускати на лінію транспортні засоби, технічний стан яких не відповідає вимогам державних стандартів, правил дорожнього руху, а також якщо вони не зареєстровані у встановленому порядку, переобладнані з порушенням вимог законодавства або не пройшли державного технічного огляду.

3. Посадові особи, які відповідають за будівництво, реконструкцію, ремонт, експлуатацію та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мостів, шляхопроводів, інших споруд, зобов'язані: забезпечувати утримання їх у стані, що відповідає встановленим вимогам щодо забезпечення безпеки дорожнього руху; при виникненні умов, що створюють загрозу безпеці дорожнього руху, здійснювати заходи для своєчасної заборони або обмеження руху, а також відновлення безпечних умов для руху; впроваджувати у повному обсязі заходи щодо безпеки дорожнього руху при здійсненні будівництва, реконструкції та ремонту доріг, вулиць та залізничних переїздів; позначати місця виконання робіт, місця, де залишено на дорозі, вулиці, залізничному переїзді машини і механізми, будівельні матеріали тощо, відповідними дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами, а в темний час доби і при тумані - сигнальними вогнями, передбаченими діючими нормами; по закінченні робіт на дорозі, вулиці, залізничному переїзді негайно привести їх у стан, що забезпечує безперешкодний

і безпечний рух транспортних засобів і пішоходів, та впорядкувати зони відчуження; у разі забруднення проїзної частини доріг, вулиць, залізничних переїздів невідкладно здійснювати заходи для їх очищення і своєчасного попередження учасників дорожнього руху про загрозу безпеці руху, що виникла; обладнувати їх технічними засобами регулювання дорожнього руху; виявляти аварійно-небезпечні ділянки та місця концентрації дорожньо-транспортних пригод та забезпечувати здійснення у таких місцях відповідних заходів щодо удосконалення умов та організації дорожнього руху для забезпечення його безпеки; своєчасно виявляти перешкоди дорожньому руху та забезпечувати їх усунення, а у разі неможливості - невідкладно позначати дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами; щомісяця проводити лінійний аналіз аварійності.

4. Особи, які відповідають за експлуатацію під'їзних і ґрунтових доріг, а також власники транспортних засобів зобов'язані виключати можливість виносу транспортними засобами землі, каміння або інших матеріалів на автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди.

Стаття 13. Участь об'єднань громадян і громадян у здійсненні заходів щодо безпеки дорожнього руху Об'єднання громадян і громадяни мають сприяти державним органам у здійсненні заходів щодо безпеки дорожнього руху. (Частина другу статті 13 виключено на підставі Закону N 586-VI від 24.09.2008) Міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади та об'єднання зобов'язані враховувати пропозиції об'єднань громадян і громадян з питань безпеки дорожнього руху. Держава забезпечує проведення пільгової податкової політики щодо об'єднань громадян, головною метою яких є проведення заходів з безпеки дорожнього руху.

Розділ III ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 14. Учасники дорожнього руху Учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів. До учасників дорожнього руху належать водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин. Учасники дорожнього руху мають право на: безпечні умови дорожнього руху, на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху; вивчення норм і правил дорожнього руху; отримання від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій, а також підрозділів Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України інформації

про умови дорожнього руху. (Абзац четвертий частини третьої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами N 743-IV від 15.05.2003, N 586-VI від 24.09.2008) Учасник дорожнього руху може оскаржити дію працівника підрозділів Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у разі порушення з його боку чинного законодавства. (Частина четверта статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами N 743-IV від 15.05.2003, N 586-VI від 24.09.2008) Учасники дорожнього руху зобов'язані: знати і неухильно дотримувати вимог цього Закону, Правил дорожнього руху та інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху; створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям і громадянам; виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух. Працівники органів внутрішніх справ, військової інспекції безпеки дорожнього руху, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, дорожньо-експлуатаційних служб при виконанні службових обов'язків можуть відступати від окремих вимог Правил дорожнього руху лише у випадках і при виконанні умов, викладених у них. (Частина шоста статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами N 557-XIV від 24.03.99, Законами N 743-IV від 15.05.2003)

Стаття 15. Основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами
Кожний громадянин, який досяг визначеного цим Законом віку, не має медичних протипоказань та пройшов повний курс навчання за відповідними програмами, може в установленому порядку отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії. Право на керування транспортними засобами відповідної категорії може бути надано: мототранспортними засобами і мотоколясками (категорії А1, А) - особам, які досягли 16-річного віку; автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії В1, В, С1, С, Т), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, - особам, які досягли 18-річного віку; автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії ВЕ, С1Е, СЕ), а також призначеними для перевезення великогабаритних, великовагових і небезпечних вантажів, - особам, які досягли 19-річного віку; автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1E, DE, Т) - особам, які досягли 21-річного віку. Перелік медичних протипоказань (захворювань і вад), за наявності яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я. Особа, яка бажає отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії чи типу, зобов'язана пройти медичний огляд, підготовку або перепідготовку відповідно до типової навчальної програми, успішно скласти теоретичний і практичний іспити. Порядок підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів визначається Кабінетом Міністрів України. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів здійснюються в акредитованих закладах незалежно від форми власності та підпорядкування, які за результатами атестації отримали відповідний атестат. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв здійснюються

спеціалістами, які відповідають визначеним кваліфікаційним вимогам. Перелік вимог до закладів, кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку, визначаються спільним актом Міністерства внутрішніх справ України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань освіти і науки, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань праці та соціальної політики. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері. Основною формою державного контролю у сфері безпеки дорожнього руху за діяльністю закладів незалежно від форми власності і підпорядкування є державна акредитація закладу та атестація його викладачів, яка проводиться не рідше одного разу на п'ять років у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації трактористів-машиністів та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері. Теоретичний і практичний іспити для отримання права на керування транспортними засобами відповідної категорії складаються в підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України та в уповноваженому органі Міністерства аграрної політики України. Право на керування транспортними засобами відповідної категорії підтверджується посвідченням водія транспортного засобу з установленим терміном дії і талоном до посвідчення водія транспортного засобу. На території України відповідно до Конвенції про дорожній рух діють національні та міжнародні посвідчення водія. Порядок видачі, обміну та встановлення терміну дії таких посвідчень визначається Кабінетом Міністрів України. Забороняється керування транспортними засобами особам, до яких застосовано адміністративне стягнення чи кримінальне покарання у виді позбавлення права керування транспортними засобами, протягом строку позбавлення. (Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1528-IV від 19.02.2004; в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 16. Основні права та обов'язки водія транспортного засобу Водій має право: керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі на дорогах, вулицях та в інших місцях, де рух транспорту не заборонено у встановленому порядку; довіряти у встановленому порядку право користування і розпорядження приватним транспортним засобом іншій особі, яка має відповідне право на керування; знати причину зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи; відступати від вимог цього розділу Закону в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян; на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та охорони здоров'я у випадках, передбачених цим Законом; на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху; одержувати необхідну допомогу від посадових осіб, організацій, що беруть участь у забезпеченні

безпеки дорожнього руху. Водій зобов'язаний: мати при собі та на вимогу працівників міліції, а водії військових транспортних засобів на вимогу посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України передавати для перевірки посвідчення, реєстраційні та інші документи, що підтверджують право на керування транспортним засобом, а також дорожні (маршрутні) листи і документи на вантаж, що перевозиться (крім власників транспортних засобів, які використовують їх в індивідуальних некомерційних цілях), а у випадках, передбачених законодавством, страховий поліс (сертифікат) про укладання договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та ліцензійну картку на автомобільний транспортний засіб у разі надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів; (Абзац другий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами N 743-IV від 15.05.2003, N 1961-IV від 01.07.2004, N 3370-IV від 19.01.2006) виконувати розпорядження працівників міліції, а водії військових транспортних засобів - посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством, Правилами дорожнього руху та іншими нормативними актами; (Абзац третій частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 743-IV від 15.05.2003) вживати всіх можливих заходів до забезпечення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху - дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку; не допускати випадків керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів; (Абзац п'ятий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) перевірити перед вирушенням у дорогу технічний стан транспортного засобу та стежити за ним у дорозі; своєчасно подавати транспортний засіб на державний технічний огляд; під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі - в застебнутому мотошоломі; надавати переважне право для проїзду транспортним засобам із включеними синіми або червоними проблісковими маячками та спеціальними звуковими сигналами; сплатити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з Податковим кодексом України; (Абзац десятий частини другої статті 16 в редакції Закону N 2756-VI від 02.12.2010) надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі). У цьому разі водій зобов'язаний надати можливість пішоходу безпечно перейти дорогу, вулицю; вживати заходів щодо збереження чистоти автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та смуги відчуження, у тому числі з боку пасажирів. Надавати транспортний засіб: а) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки у найближчий медичний заклад осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України; (Пункт "а" частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 743-IV від 15.05.2003) б) працівникам міліції, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків по затриманню правопорушників. При цьому водій має право на відшкодування збитків згідно з чинним законодавством. (Пункт "б" частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із

Законом N 743-IV від 15.05.2003)(Частина четверту статті 16 виключено на підставі Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 17. Основні права і обов'язки пішохода
Пішохід, тобто особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу (до пішоходів належать також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигунів, ведуть велосипед, мопед чи мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу або інвалідну коляску), має право: на переважне перетинання проїзної частини по позначених пішохідних переходах; при відсутності в зоні видимості переходу чи перехрестя переходити дорогу, вулицю, залізничний переїзд під прямим кутом до краю проїзної частини на дільниці, де вона добре проглядається в обидві сторони; вимагати від державних та місцевих органів влади, власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів створення необхідних умов для забезпечення безпеки руху. Пішохід зобов'язаний: рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності - по краю проїзної частини автомобільної дороги чи вулиці; перетинати проїзну частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності - на перехрестях по лінії тротуарів і узбіч; керуватися сигналами регулювальника та світлофора в місцях, де дорожній рух регулюється; не затримуватися і не зупинятися без необхідності на проїзній частині автомобільної дороги, вулиці і залізничному переїзді; не переходити проїзну частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами при наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження; стримуватися від переходу проїзної частини при наближенні транспортного засобу з включеними проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом; не виходити на проїзну частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

Стаття 18. Основні обов'язки та права пасажира
Пасажир, тобто особа, яка користується транспортним засобом, але не причетна до керування ним, зобов'язаний: здійснювати посадку в транспортний засіб лише із спеціального майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару чи узбіччя; здійснювати посадку і висадку лише після повного припинення руху транспортного засобу; не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом; під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі - в застебнутому мотошоломі. Пасажир при користуванні транспортним засобом має право на: безпечне перевезення себе і багажу; відшкодування заподіяних збитків; своєчасну і точну інформацію про умови і порядок руху.

Стаття 19. Основні права і обов'язки велосипедистів і погоничів тварин
Особа, які

керують велосипедами без двигунів, мають право: їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності - по краю проїзної частини дороги, вулиці чи узбіччю. Вони зобов'язані: використовувати технічно справні та належним чином обладнані велосипеди; не перевозити вантажів, що заважають керуванню; не перевозити пасажирів, за винятком дітей віком до семи років, на спеціально обладнаному сидінні. Погоничі тварин зобов'язані: не залишати тварин на проїзній частині без догляду, не переганяти тварин через залізничні колії та дороги, вулиці поза спеціально відведеними місцями, а також через проїзну частину в темний час доби і в умовах недостатньої видимості. Візки (сани) повинні бути обладнані світловідбивними пристроями, а в темний час доби - і ліхтарями.

Стаття 20. Навчання різних груп населення Правил дорожнього руху Навчання громадян Правил дорожнього руху здійснюється згідно з типовими навчальними програмами, підготовленими спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань освіти і науки, погодженими з Міністерством внутрішніх справ України і спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань автомобільного транспорту та затвердженими Кабінетом Міністрів України. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань освіти і науки забезпечує вивчення Правил дорожнього руху в дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, а також підготовку і перепідготовку педагогічних працівників, діяльність яких пов'язана з навчанням громадян Правил дорожнього руху та підготовкою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів. Розвиток у дітей навичок безпечної поведінки на дорогах розпочинається в дошкільних навчальних закладах із трирічного віку. У загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах може проводитися навчання учнів Правил дорожнього руху за програмами підготовки водіїв категорій А1, А, В1, В. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України, засоби масової інформації надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення Правил дорожнього руху". (Стаття 20 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Розділ IV АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ, ВУЛИЦІ

Стаття 21. Автомобільні дороги, вулиці, їх поділ, користування ними Автомобільна дорога, вулиця являє собою частину території, в тому числі в населеному пункті, призначену для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розміщеними на ній спорудами. Автомобільні дороги, вулиці поділяються на: загального користування, відомчі та приватні. Автомобільні (позаміські) дороги загального користування поділяються на дороги державного та місцевого значення. Автомобільні дороги державного значення поділяються на магістральні та інші. У містах вулиці та дороги

поділяються на магістральні вулиці та дороги, дороги та вулиці місцевого значення. Порядок користування автомобільними дорогами визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Основні вимоги щодо проектування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів Організації та громадяни, які здійснюють розробку типових або індивідуальних проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, зобов'язані передбачати весь комплекс заходів, пов'язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху, екологічних вимог, з урахуванням специфічних потреб інвалідів (у тому числі встановлення автоматизованих систем керування дорожнім рухом із звуковим сигналом). (Частина перша статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Зменшення капітальних витрат за рахунок скорочення заходів, що впливають на безпеку дорожнього руху, забороняється. Проекти на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів підлягають експертизі, погодженню в органах державного нагляду за дотриманням законодавства, правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху на відповідність вимогам правил, нормативів і стандартів з безпеки дорожнього руху та екологічній експертизі, а виявлені відхилення від їх вимог - усуненню.

Стаття 23. Основні вимоги щодо будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів Усі роботи по будівництву, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів повинні здійснюватись згідно з проектами та вимогами правил, нормативів і стандартів України з безпеки дорожнього руху. У разі виникнення умов, за яких неможливо реалізувати окремі проектні рішення, виконавець робіт зобов'язаний повідомити про це проектувальника і замовника з метою розробки додаткових заходів щодо безпеки дорожнього руху. Приймання завершених будівництвом, реконструкцією і ремонтом робіт на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах проводиться за участю органів державного нагляду за дотриманням законодавства, правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху після виконання заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

Стаття 24. Основні вимоги до діяльності власників доріг, вулиць та залізничних переїздів Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів або уповноважені ними органи несуть відповідальність за створення безпечних умов руху на дорогах, вулицях та залізничних переїздах, що знаходяться у їх віданні. При виконанні робіт по ремонту і утриманню автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху на основі обліку і аналізу дорожньо-транспортних пригод, результатів обстежень і огляду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, і передусім на

аварійних і небезпечних ділянках та у місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод. Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів або органи, уповноважені ними здійснювати експлуатаційне утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мають право вимагати від користувачів дотримання чинних законодавчих і нормативних актів стосовно дорожнього руху, правил ремонту і утримання доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування дорогами і дорожніми спорудами та їх охорони. Єдині правила ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, правила користування ними та їх охорони затверджуються Кабінетом Міністрів України. Власники доріг, вулиць та залізничних переїздів, керівні працівники дорожньо-експлуатаційних організацій несуть відповідальність, в тому числі і кримінальну, якщо дорожньо-транспортна пригода сталася з їх вини.

Стаття 25. Обладнання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів об'єктами сервісу Уряд Республіки Крим, місцеві органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані разом з дорожніми органами здійснювати заходи щодо обладнання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів об'єктами автомобільного сервісу згідно із затвердженими нормативами проектування, планами будівництва і генеральними схемами розміщення таких об'єктів, з дотриманням екологічно безпечних умов, а також організовувати їх роботу з метою максимального задоволення потреб учасників дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди з інтенсивним рухом обладнуються засобами аварійного зв'язку для виклику служб швидкої медичної допомоги, працівників органів внутрішніх справ і дорожньо-експлуатаційних організацій. Власники автомобільних доріг надають інформацію про існування, проектування або будівництво об'єктів дорожнього сервісу для внесення її до Єдиної автоматизованої системи обліку об'єктів дорожнього сервісу Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. (Статтю 25 доповнено частиною другою згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 26. Обмеження або заборона дорожнього руху при виконанні робіт на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах При виконанні робіт в смузі відведення автомобільної дороги, вулиці та залізничного переїзду, якщо це загрожує безпечному чи безперебійному руху транспорту і пішоходів, організації, що відповідають за утримання автомобільної дороги, вулиці та залізничного переїзду, можуть закрити чи обмежити рух на основі погодженого з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України ордера, який видається відповідним дорожнім органом, а в містах - службою місцевого державного органу виконавчої влади та місцевого самоврядування. У ордері викладаються умови заборони або обмеження руху, порядок інформування про це учасників дорожнього руху, заходи щодо безпеки дорожнього руху і строки проведення робіт. (Частина перша статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Порушення цих вимог тягне за собою матеріальну відповідальність організацій, що виконують роботи. Обмеження або заборона руху без ордера можливі лише у випадках, пов'язаних із стихійними явищами, а також з необхідністю виконання

аварійних робіт, про що повідомляється місцевим органам державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування і підрозділам Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. (Частина третя статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 26-1. Обмеження або заборона дорожнього руху під час проїзду окремих осіб, щодо яких здійснюється державна охорона Тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг дозволяється під час проїзду автомобільним транспортом Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, а також глав іноземних держав, парламентів і урядів, керівників міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом. Супроводження транспортних засобів, у яких пересуваються глави іноземних держав, парламентів і урядів, керівники міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом, здійснюється з урахуванням принципу взаємності. (Частина перша статті 26-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Безпечний та безперешкодний проїзд транспортних засобів з особами, зазначеними в частині першій цієї статті, забезпечується підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України шляхом запровадження тимчасових обмежень, заборони руху інших учасників дорожнього руху або його регулювання підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. Супроводження таких транспортних засобів здійснюється спеціальними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України з використанням спеціальних автомобілів або мотоциклів з розпізнавальним пофарбуванням і написами відповідно до вимог стандартів та увімкненими спеціальними світловими та в разі потреби звуковими сигнальними пристроями. (Частина друга статті 26-1 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008) Тимчасове обмеження або заборона руху транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг встановлюється не раніше ніж за десять хвилин до та відмінюється не пізніше ніж через три хвилини після проїзду осіб, зазначених у частині першій цієї статті. Під час проїзду автомобільного транспорту з особами, зазначеними в частині першій цієї статті, дозволяється рух автомобілів швидкої медичної допомоги, пожежної охорони, міліції, оперативно-рятувальних та інших аварійних служб, які виконують невідкладні службові завдання. Тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів, пішоходів на окремих ділянках вулиць, автомобільних доріг під час проїзду автомобільним транспортом інших осіб, крім зазначених у частині першій цієї статті, забороняється. Безперешкодний проїзд офіційних делегацій та осіб, щодо яких здійснюється супровід кортежем (ескортом), забезпечується спеціальними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. (Частина шоста статті 26-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Такий супровід здійснюється за відповідною технологією та в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України і Управлінням державної охорони України. (Закон доповнено статтею 26-1 згідно із Законом N 2249-IV від 16.12.2004)

Стаття 27. Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах здійснюється із застосуванням технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом відповідно до правил і стандартів, а також на основі проектів і схем організації дорожнього руху, погоджених із Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України. До вказаних проектів і схем за приписами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України можуть бути внесені зміни та доповнення. Організація дорожнього руху здійснюється спеціалізованими службами, що створюються відповідними органами: на автомобільних дорогах, що перебувають у власності територіальних громад, - органами місцевого самоврядування; на інших автомобільних дорогах - органом державного управління автомобільними дорогами загального користування; на залізничних переїздах - відповідними територіальними органами Державної адміністрації залізничного транспорту України. Зміни в організації дорожнього руху з метою підвищення інтенсивності руху транспортних засобів за рахунок зниження рівня безпеки дорожнього руху не допускаються. У разі виникнення загрози безпеці дорожнього руху, перешкод у русі транспортних засобів і пішоходів відповідні посадові особи Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, дорожніх і комунальних служб мають право вносити оперативні зміни в організацію дорожнього руху і вживати необхідних заходів щодо усунення перешкод. При виникненні місць концентрації дорожньо-транспортних пригод усі заходи щодо ліквідації їх причин та умов виконуються позачергово. (Стаття 27 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 28. Організація руху велосипедистів, гужового транспорту та прогону тварин Рух велосипедистів, гужового транспорту та прогін погоничами домашніх тварин організовуються з використанням дублюючих шляхів, узбіч. На автомобільних дорогах державного значення такий рух обмежується. (Стаття 28 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Розділ V ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ

Стаття 29. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі До участі у дорожньому русі допускаються транспортні засоби, конструкція і технічний стан яких відповідають вимогам діючих в Україні правил, нормативів і стандартів, що мають сертифікат на відповідність цим вимогам, укомплектовані у встановленому порядку і пройшли державний технічний огляд (за винятком транспортних засобів, що не підлягають огляду). (Частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) З метою збереження автомобільних доріг, вулиць та залізничних

переїздів участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, допускається в порядку і за плату, що встановлюються Кабінетом Міністрів України. (Частина друга статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Місце переїзду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів транспортними засобами на гусеничному ході для виконання сільськогосподарських робіт встановлюється власником дороги, вулиці та залізничного переїзду спільно з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України. Пересування транспортних засобів на гусеничному ході дозволяється тільки на місцевих шляхах без твердого покриття при мінусовій температурі атмосферного повітря. Не допускається участь у дорожньому русі транспортних засобів з правим розташуванням керма.

Стаття 30. Основні вимоги до виробництва і торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери (Назва статті 30 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008) Конструкція транспортних засобів повинна відповідати вимогам сучасних правил, нормативів і стандартів, встановленим рівням викидів забруднюючих речовин в атмосферу, а нормативно-технічна документація має бути узгоджена з відповідними уповноваженими державними органами. Перед початком серійного виробництва транспортних засобів або їх складових частин проводяться спеціальні випробування і за їх позитивними наслідками видається сертифікат встановленої форми. Сертифікаційні випробування проводяться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Підприємства, установи і організації незалежно від форм власності та господарювання, а також громадяни-підприємці, які здійснюють провадження господарської діяльності з виробництва механічних транспортних засобів, повинні мати відповідне свідоцтво про погодження конструкції механічного транспортного засобу щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. (Частина третя статті 30 в редакції Закону N 3370-IV від 19.01.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Підприємства, установи, організації та інші суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, які мають право здійснювати оптову або роздрібну торгівлю та оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, зобов'язані вести облік реалізованих транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери. Порядок оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери, визначається Кабінетом Міністрів України. (Статтю 30 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання. (Статтю 30 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову

або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України. Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання. (Статтю 30 доповнено частиною шостою згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 31. Основні вимоги щодо ввезення на територію України транспортних засобів Транспортні засоби, їх складові частини і комплектуючі вироби, що ввозяться на територію України, підлягають перевірці на відповідність діючим стандартам або повинні мати сертифікат, виданий уповноваженим на це Секретаріатом ЄЕК ООН Адміністративним органом по сертифікації дорожніх транспортних засобів. Правила ввезення транспортних засобів на територію України визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 32. Основні вимоги щодо переобладнання транспортних засобів Переобладнання транспортних засобів, тобто зміна типу або марки (моделі), призначення чи параметрів конструкції транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, шляхом установки kabіни, кузова чи їх деталей, спеціального обладнання і номерних агрегатів, не передбачених нормативно-технічною документацією на даний транспортний засіб, повинно відповідати правилам, нормативам і стандартам України. Не дозволяється без погодження з виробниками транспортних засобів та їх складових частин або іншої спеціально уповноваженої на це Кабінетом Міністрів України організації переобладнання, що призводить до зміни повної маси та її розподілу по осях, розміщення центру ваги, типу двигуна, його ваги і потужності, колісної бази чи колісної формули, системи гальмового і рульового керування та трансмісії. (Частина друга статті 32 в редакції Закону N 234/94-ВР від 10.11.94) При переобладнанні п'яти і більше транспортних засобів повинні виконуватися вимоги статті 30 цього Закону. Переобладнання, що призвело до зміни облікових даних механічного транспортного засобу, повинно бути відображено у його реєстраційних документах.

Стаття 33. Основні вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, що перебувають в експлуатації Технічний стан транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, у частині, що стосується безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, має відповідати правилам, нормативам і стандартам, затвердженим у встановленому порядку. Обов'язок щодо забезпечення належного технічного стану транспортних засобів покладається на їх власників або інших осіб, які їх експлуатують, згідно з чинним законодавством.

Стаття 34. Реєстрація та облік транспортних засобів Державна реєстрація транспортного засобу полягає у здійсненні комплексу заходів, пов'язаних із перевіркою документів, які є підставою для здійснення реєстрації, звіркою і, за необхідності, дослідженням ідентифікаційних номерів складових частин та оглядом транспортного засобу, оформленням і видачею реєстраційних документів та номерних знаків. Державний облік зареєстрованих транспортних засобів включає в себе процес реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про зареєстровані транспортні засоби та їх власників. Державній реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортні засоби усіх типів: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причепа та напівпричепа до них, мотоколяски, інші прирівняні до них транспортні засоби та мопеди, що використовуються на автомобільних дорогах державного значення. Державна реєстрація та облік автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів здійснюються підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. Для автоматизованого обліку зареєстрованих транспортних засобів та відомостей про їх власників ведеться Єдиний державний реєстр, держателем якого є Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України. Відомчу реєстрацію та облік транспортних засобів Збройних Сил України, житлово-комунального господарства, а також тих, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування, здійснюють: транспортних засобів, які належать військовим частинам, об'єднанням чи організаціям, що входять до складу Збройних Сил України, - уповноважений орган Міністерства оборони України; великотоннажних транспортних засобів та інших технологічних транспортних засобів - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці; трамваїв і тролейбусів - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства; перегонових і спортивних транспортних засобів - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань спорту; тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів - уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики. Порядок здійснення відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів визначається Кабінетом Міністрів України. Для ведення відомчого обліку зареєстрованих транспортних засобів відповідними органами, якими вони зареєстровані, створюються уніфіковані автоматизовані електронно-облікові системи. Власники транспортних засобів та особи, які використовують їх на законних підставах, зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) належні їм транспортні засоби протягом десяти діб після придбання, митного оформлення, одержання транспортних засобів або виникнення обставин, що потребують внесення змін до реєстраційних документів. На транспортні засоби оформляються та видаються реєстраційні документи, зразки яких затверджуються Кабінетом Міністрів України, та закріплюються номерні знаки, які відповідають вимогам стандартів. Закупівля за державні кошти бланків реєстраційних документів та номерних

знаків для транспортних засобів здійснюється відповідно до вимог законодавства тими органами, на які покладений обов'язок щодо їх реєстрації. Єдині зразки державних номерних знаків та вимоги до них, у тому числі тих, що виготовляються за індивідуальним замовленням, встановлюються державними стандартами України. Власники транспортних засобів, зареєстрованих у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, можуть замовити один додатковий комплект номерних знаків, який виготовляється за їх індивідуальним замовленням та відповідає вимогам стандартів. Власникам транспортних засобів або уповноваженим на використання цих транспортних засобів особам може бути відмовлено в проведенні реєстрації (перереєстрації) таких транспортних засобів, коли такі особи мають заборгованість зі сплати штрафних санкцій за порушення правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, - до сплати ними зазначеної заборгованості. (Стаття 34 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008 - зміни щодо державної реєстрації мопедів набирають чинності з 1 січня 2010 року; див. п.1 розділу II Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 35. Державний технічний огляд транспортних засобів Транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі, а також причепи (напівпричепи) до них підлягають обов'язковому державному технічному огляду в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Перевірка технічного стану транспортних засобів проводиться виключно акредитованими в установленому порядку суб'єктами господарювання, які мають відповідну ліцензію. На кожний транспортний засіб, що пройшов державний технічний огляд і визнаний технічно справним, видається талон про проходження державного технічного огляду. Закупівлі за державні кошти бланків таких талонів здійснюються органом, на який покладено обов'язок щодо їх видачі. Забороняється експлуатація транспортних засобів, що не пройшли обов'язкового чергового державного технічного огляду. Державний технічний огляд транспортних засобів, що призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстровані в підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, здійснюється цими підрозділами, а перевірка технічного стану цих транспортних засобів під час проведення державного технічного огляду - уповноваженими суб'єктами господарювання на підставі дозволу, виданого Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України в порядку і за плату, що встановлюються Кабінетом Міністрів України. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок та інших прирівняних до них транспортних засобів, та здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері. Державний технічний огляд тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів здійснюється уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України. Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану тракторів,

самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, та здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері. Під час проведення державного технічного огляду працівниками Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України здійснюється контроль за наявністю полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката "Зелена картка") (крім осіб, які відповідно до закону звільнені від цього виду обов'язкового страхування), внесенням власниками транспортних засобів обов'язкових платежів, сплатою штрафів, за порушенням правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, а також за своєчасністю проходження медичного огляду водія. (Частина восьма статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2756-VI від 02.12.2010) Власникам транспортних засобів або уповноваженим на використання цих транспортних засобів особам може бути відмовлено в проведенні державного технічного огляду в разі, коли такі особи мають заборгованість зі сплати штрафних санкцій за порушення правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, до сплати ними зазначеної заборгованості. У разі непредставлення транспортного засобу на державний технічний огляд протягом п'яти і більше років або встановлення факту його знаходження в розукомплектованому і непридатному для експлуатації стані, або неможливості знайти його власника Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України чи уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України відповідно вживаються заходи щодо вибраковування (списання) та зняття з державної (відомчої) реєстрації цього транспортного засобу. Порядок проведення державного технічного огляду транспортних засобів, зареєстрованих іншими уповноваженими державними органами, встановлюється цими уповноваженими органами. (Стаття 35 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 36. Основні вимоги щодо технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів Власники транспортних засобів або особи, які їх експлуатують, зобов'язані забезпечувати своєчасне і в повному обсязі проведення робіт по їх технічному обслуговуванню і ремонту згідно з нормативами, встановленими виробниками відповідних транспортних засобів. (Частина другу статті 36 виключено на підставі Закону N 3370-IV від 19.01.2006) Уряд Республіки Крим, місцеві органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні організувати роботу і всіляко сприяти створенню мережі служб швидкої технічної допомоги учасникам дорожнього руху безпосередньо на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах.

Стаття 37. Підстави для заборони експлуатації транспортних засобів Забороняється експлуатація незареєстрованих (неперереєстрованих) транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені чи підроблені, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерними знаками,

які закріплені у не встановлених для цього місцях, закриті іншими предметами чи забруднені, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 метрів, перевернуті чи не освітлені, а також без талона про проходження державного технічного огляду в установлений строк чи з талоном, що не належить цьому транспортному засобу, та у випадках, передбачених законодавством, без чинного на території України поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката "Зелена картка"). Експлуатація транспортних засобів також забороняється, а талон про проходження державного технічного огляду вилучається в разі: порушення вимог щодо їх переобладнання; порушення порядку встановлення і використання спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв; виявлення технічних несправностей і невідповідності вимогам правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а також неуккомплектованості відповідно до призначення. З метою недопущення негативного впливу на життя і здоров'я людей або в разі загрози погіршення екологічної ситуації експлуатація транспортних засобів може бути в установленому законодавством порядку обмежена або заборонена в окремій місцевості, оголошеній зоною надзвичайної екологічної ситуації. (Стаття 37 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3033-III від 07.02.2002; в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Розділ VI СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 38. Завдання стандартизації та нормування дорожнього руху Стандартизація та нормування дорожнього руху провадяться з метою встановлення обов'язкових норм, правил, вимог щодо організації та безпеки дорожнього руху. Стаття 39. Стандарти дорожнього руху Державні стандарти дорожнього руху визначають поняття і терміни, методи здійснення контролю за станом організації дорожнього руху, вимоги щодо запобігання шкідливому впливу транспорту на здоров'я людини та навколишнє природне середовище, інші питання, пов'язані з дорожнім рухом. Стандарти дорожнього руху розробляються та вводяться в дію в порядку, що встановлюється законодавством України. Стаття 40. Нормативи дорожнього руху Нормативи дорожнього руху повинні відповідати вимогам безпеки, економічності та комфортності дорожнього руху, охорони навколишнього природного середовища та здоров'я людини. У разі необхідності для деяких категорій доріг і вулиць можуть, залежно від їх функціонального призначення, встановлюватися окремі нормативи. Нормативи розробляються, вводяться і контролюються міністерствами, відомствами і підприємствами України та іншими уповноваженими органами відповідно до чинного законодавства України. Стаття 41. Правила дорожнього руху В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів. Порядок початку руху, зміни руху за напрямком, розташування транспортних засобів і пішоходів, вибору швидкості руху та дистанції, обгону та стоянки, проїзду перехресть, пішохідних переходів і залізничних переїздів, зупинок транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми світловими приладами, правила пересування пішоходів, проїзд велосипедистів, а також питання організації руху та його

безпеки регулюються Правилами дорожнього руху, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 42. Загальні положення єдиної системи обліку показників дорожнього руху і його безпеки (Частина першу статті 42 виключено на підставі Закону N 3047-III від 07.02.2002) (Частина другу статті 42 виключено на підставі Закону N 3047-III від 07.02.2002) Уряд Республіки Крим, обласні органи державної виконавчої влади і міст республіканського підпорядкування можуть розширити перелік статистичних показників, якщо це необхідно для прийняття рішень в межах компетенції, наданої цим Законом. Міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади та об'єднання не вправі запроваджувати звітність, не передбачену єдиною системою державного обліку показників дорожнього руху і його безпеки.

Стаття 43. Планування заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху Державними, республіканськими і місцевими органами влади та управління розробляються, затверджуються і реалізуються державні, республіканські, обласні, міські та районні програми забезпечення безпеки дорожнього руху. Розробка їх здійснюється на основі раціонального поєднання територіального та галузевого планування, формування взаємопов'язаних збалансованих показників з урахуванням соціально-економічних і екологічних умов конкретного регіону, рівня розвитку дорожньої мережі, стану аварійності та інших показників єдиної системи державного обліку дорожнього руху. Програма забезпечення безпеки дорожнього руху повинна включати: аналіз стану безпеки дорожнього руху та прогноз на певний період; конкретні обгрунтовані цілі; заходи, реалізація яких дозволить досягти намічених цілей; вартість програми та джерела її фінансування; форми і періодичність контролю за виконанням програми.

Стаття 44. Фінансування заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху Фінансування заходів, передбачених програмами, а також інших заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, відрахувань міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади та об'єднань, місцевих бюджетів, позабюджетних коштів і фондів. Р

озділ VIII МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 45. Медичний огляд і переогляд кандидатів у водії і водіїв транспортних засобів
Медичний огляд проводиться з метою визначення здатності кандидатів у водії і водіїв до безпечного керування транспортними засобами. Зазначений огляд включає: попередні, періодичні, щозмінні передрейсові і післярейсові огляди, а також позачергові огляди, зумовлені необхідністю. Періодичність оглядів, порядок їх проведення і направлення водіїв на позачергові огляди визначаються спільним актом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я і Міністерства внутрішніх справ України. (Стаття 45 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 46. Обов'язки адміністрації підприємств, установ і організацій щодо охорони здоров'я і контролю за умовами праці водіїв транспортних засобів
Адміністрація підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання, до штатів яких входять водії, зобов'язана: організувати обов'язкове страхування кожного водія на випадок нещасної події; організувати роботу водіїв згідно з чинним законодавством, режимом праці і відпочинку; запроваджувати заходи, спрямовані на зниження напруженості праці і втомлюваності водіїв; організувати харчування водіїв у робочий час; забезпечувати водіїв санітарно-побутовими приміщеннями і обладнанням, а також приміщеннями для здійснення лікувально-профілактичних заходів; організувати з участю місцевих органів охорони здоров'я роботу з водіями по вдосконаленню навичок подання першої медичної допомоги. Для медичного контролю обслуговування водіїв та їх оздоровлення підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та господарювання при чисельності водіїв 100 і більше чоловік створюються відомчі спеціалізовані медичні, фельдшерські та оздоровчі пункти, медико-санітарні частини, поліклінічні відділення та заклади охорони здоров'я, а при чисельності водіїв менше 100 чоловік - з територіальними медичними закладами укладаються договори на їх медичне обслуговування. Контроль за умовами праці водіїв, виконанням вимог органів державного нагляду, міжвідомчого і відомчого контролю для усунення порушень діючих правил по охороні праці і стандартів безпеки праці на робочих місцях водіїв здійснюють відповідні служби міністерств, відомств, концернів, корпорацій та інших об'єднань, первинні профспілкові організації, а також органи санітарно-епідеміологічної служби. (Частина третя статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1096-IV від 10.07.2003)

Стаття 47. Організація подання медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах
Для забезпечення подання допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод місцеві органи охорони здоров'я за погодженням з підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України закріплюють за

конкретними ланками автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів лікувальні заклади, в яких є відповідні фахівці, відділення або палати, що мають можливість цілодобового прийому, обстеження і лікування потерпілих. (Частина перша статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008) На ділянках доріг, вулиць та залізничних переїздах встановлюються відповідні дорожні знаки з інформацією про найближчу лікарню, напрямок руху та відстань до неї, номер телефону. Інші медичні заклади, що знаходяться в безпосередній близькості від автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, повинні бути забезпечені необхідним медичним обладнанням згідно з переліком, затверджуваним Міністерством охорони здоров'я України, і позначені дорожнім знаком "Пункт першої медичної допомоги". Вказані лікарні і лікувально-профілактичні заклади повинні бути обладнані засобами зв'язку. На магістральних автомобільних дорогах закріплені лікарні і станції швидкої допомоги забезпечуються також системою сигнально-викличного зв'язку.

Стаття 48. Медична підготовка водіїв і посадових осіб органів Міністерства внутрішніх справ України, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (Назва статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом N 743-IV від 15.05.2003) Водії транспортних засобів, відповідні посадові особи органів Міністерства внутрішніх справ України, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України зобов'язані володіти практичними навичками подання першої медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод, періодично проходити відповідну підготовку за програмами, що затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. (Частина перша статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом N 743-IV від 15.05.2003) Водії зобов'язані стежити за наявністю на транспортних засобах спеціальних медичних аптечок, їх укомплектуванням. Посадові особи Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, які здійснюють безпосередній нагляд за дорожнім рухом, зобов'язані стежити за укомплектуванням закріплених за ними патрульних автомобілів і приміщень стаціонарних постів медичним майном і медикаментами для подання першої медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод згідно з переліком, що встановлюється Міністерством охорони здоров'я України. (Частина третя статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом N 743-IV від 15.05.2003)

Розділ IX ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Стаття 49. Охорона навколишнього природного середовища Міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади та об'єднання, що здійснюють проектування, виробництво та експлуатацію механічних транспортних засобів,

зобов'язані вживати заходів щодо запобігання та зменшення викидів вказаними засобами забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, а також шуму і вібрації. Не допускається виробництво та експлуатація автотранспортних засобів, у викидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи. Керівники транспортних організацій, власники автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та транспортних засобів несуть персональну відповідальність за додержання гранично допустимих нормативів викидів і скидів забруднюючих речовин і гранично допустимих рівнів фізичних впливів на навколишнє природне середовище, встановлених для відповідного типу транспорту. Підприємства, що виготовляють пальне, повинні дотримувати державних стандартів щодо якості палива і мастильних матеріалів. У разі виготовлення неякісного палива підприємство притягається до відповідальності у вигляді штрафу. З метою запобігання забрудненню ґрунту відпрацьованими нафтопродуктами автопідприємства повинні бути забезпечені спеціальними місткостями для їх зберігання.

Стаття 50. Проектні та наукові розробки Підприємства, установи і організації, що розробляють перспективні програми, комплексні схеми та проекти організації дорожнього руху, а також здійснюють ці розробки, повинні передбачати в них заходи, спрямовані на запобігання та зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище, а також шуму і вібрації.

Розділ X КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 51. Завдання контролю у сфері дорожнього руху Контроль у сфері дорожнього руху спрямований на забезпечення дотримання міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади та об'єднаннями, а також громадянами вимог законодавства України про дорожній рух.

Стаття 52. Органи, що здійснюють контроль у сфері безпеки дорожнього руху Контроль у сфері безпеки дорожнього руху здійснюється Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України, іншими спеціально уповноваженими на те державними органами (державний контроль), а також міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий контроль). (Стаття 52 в редакції Закону N 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 52-1. Повноваження Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у

сфері забезпечення безпеки дорожнього руху До повноважень Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху належать: участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм стосовно забезпечення безпеки дорожнього руху та його учасників; забезпечення безпеки дорожнього руху, державний контроль, у тому числі шляхом проведення перевірок, за додержанням підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності законів, правил і нормативів у цій сфері, здійснення державної реєстрації та обліку транспортних засобів, приймання іспитів для отримання права керування транспортними засобами і видача відповідних документів; проведення державного технічного огляду транспортних засобів; організація супроводження і забезпечення безпечного руху транспортних засобів спеціального призначення; погодження відповідно до вимог цього Закону, інших законодавчих актів проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг; ведення автоматизованого обліку, накопичення, оброблення та використання відомостей про об'єкти дорожнього сервісу; погодження проектів конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху; погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проектів та схем організації дорожнього руху, розміщення у смугах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг рекламоносіїв та інших споруд, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху громадян і місць їх збору, порядок проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху; видача в установленому порядку у випадках, передбачених законом, дозволів на рух транспортних засобів з надгабаритними, великоваговими вантажами, параметри яких установлені законодавством; контроль за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, у тому числі за забезпеченням організації підготовки водіїв транспортних засобів, прийманням іспитів з перевірки знань правил перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом та видачею відповідних свідоцтв установленого зразка, розробленням і видачею в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів; ведення автоматизованого обліку, накопичення, оброблення та використання відомостей про транспортні засоби, що підлягають державній реєстрації, та про їх власників; здійснення у випадках, передбачених законом, контролю за внесенням обов'язкових платежів власниками транспортних засобів; ведення обліку торговельних організацій, підприємств-виробників та суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що реалізують транспортні засоби або номерні складові частини до них, видача їм у встановленому порядку бланків довідок-рахунків, актів приймання-передавання транспортних засобів, а також номерних знаків для разових поїздок; ведення реєстру суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану транспортних засобів під час державного технічного огляду, та здійснення державного контролю за додержанням ними вимог

законодавства у цій сфері; забезпечення організації та контролю за підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів, обліком суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що проводять зазначену діяльність. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України також здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія, талон про проходження державного технічного огляду, а також ліцензійну картку на транспортний засіб. (Закон доповнено статтею 52-1 згідно із Законом N 586-VI від 24.09.2008)

Розділ XI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ

Стаття 53. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про дорожній рух, відповідних правил, нормативів і стандартів, несуть відповідальність згідно з законодавством України. Розділ XII МІЖНАРОДНІ УГОДИ Стаття 54. Міжнародні угоди Якщо міжнародною угодою України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про дорожній рух, то застосовуються правила міжнародної угоди.

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ, 30 червня 1993 року N 3353-XII